

Аллоҳ нима амал қилаётганингизни ўта кўриб турувчидир | Ақийда дарслари (290-дарс)

19:00 / 12 август 675

إِنَّا جَاءُكُمْ هَلْ بَرَضًا وَ

Ва уларнинг ажалларини белгилади.

Шарҳ: Яъни, Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло халойиқнинг ажалларини белгилаб қўйгандир. Қачонки уларга ажаллари келса, бирор соат орқага ҳам, олдинга ҳам сура олмайдилар. Яъни Аллоҳнинг ҳузурида ҳар бир нарсанинг бор ёки йўқ бўлиши учун белгиланган муайян вақти бор. Ана ўша вақт келганда мазкур нарса бор ёки йўқ бўлади.

Аллоҳ таолонинг қуйидаги оятлари бунга далилдир:

لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ

«Ҳар бир муддат учун китоб бордир» (Раъд сураси, 38-оят).

Яъни ҳар бир нарсанинг ажали Аллоҳнинг ҳузурида ёзиб қўйилгандир. Ундан кеч ҳам қолмайди, олдинга ҳам сурилмайди.

مُوجَلًّا كَتَبَ اللَّهُ بِإِذْنٍ إِلَّا تَمُوتَ أَنْ لِنَفْسٍ كَانَ وَمَا

«Ҳеч бир жон Аллоҳнинг изнисиз ўлмас. Ёзилган ажал ўлароқ» (Оли Имрон сураси, 145-оят).

يَسْتَقْدِمُونَ وَلَا سَاعَةٌ يَسْتَأْخِرُونَ لَا أَجْلُهُمْ جَاءَ فَإِذَا

«Бас, қачонки уларга муддатлари келса, бирор соат орқага ҳам, олдинга ҳам сура олмаслар» (Аъроф сураси, 34-оят).

مُسَمًّى وَأَجَلٍ بِالْحَقِّ إِلَّا بَيْنَهُمَا وَمَا وَالْأَرْضَ السَّمَوَاتِ خَلَقْنَا مَا

«Осмонлару ерни ҳамда уларнинг орасидаги нарсаларни фақат ҳақ ва белгиланган муддат ила яратдик» (Аҳқоф сураси, 3-оят).

أَجَلٌ أُمَّةٍ وَلِكُلِّ

«Ҳар бир уммат учун муддат бор» (Аъроф сураси, 34-оят).

تَمْتَرُونَ أَنْتُمْ عِنْدَهُ مُسْمًى وَأَجَلٌ ۚ

«Белгиланган муддат эса Унинг ҳузуридадир. Шундан кейин ҳам сиз шак қилмоқдасиз» (Анъом сураси, 2-оят).

هَيَلَعُ هَلَلَا يَلَّصُ هَلْوَ قَو
نَعُ مَلْسُمُ هَاوَرَامِي فَمَلَسَو
يَضَرِ دَوْعَسَمِ نَبِ هَلَلَا دَبَع
ءَاعُدَعَمَسِ أَمَدَعَبُ (هَنْعُ هَلَلَا
:أَهَنْعُ هَلَلَا يَضَرَةَ بِي بَحْمُ
أَيُّيَشُ (هَلَلَا) لَجَّعِي نَل
أَيُّيَشُ رَخُؤِي نَلَوِ هَلَجَّ أَلْبَق
.ثِي دَحَلَا .. هَلَجَّ أَوْ نَع

Ҳамда (Имом Муслим Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоху анҳудан ривоят қилган ҳадисда) Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг Умму Ҳабиба розияллоху анҳонинг дуосини эшитганларидан сўнг айтган ушбу сўзларидир:

«У Зот бирор нарсани зинҳор ажалидан олдин тезлатмас ва бирор нарсани зинҳор ажалидан кечга қолдирмас».

لُبَقٌ عَيْشٍ هَيْلَعٍ فَخَيِّمْ لَو
مُهَ امَّ مَلَعَوُ، مُهَقُّ لُخَيِّ نَأ
مُهَقُّ لُخَيِّ نَأ لُبَقٍ نَوْلِمَاع

У Зотга уларни халқ қилишдан олдин ҳеч нарса махфий бўлган эмас ва уларни халқ қилишдан олдин нима қилишларини билгандир.

Шарҳ: Яъни Аллоҳ Ўз махлуқотларининг ҳар бирини уларни яратишдан олдин билар эди. Шунингдек, Аллоҳ уларнинг дунёга келганларидан кейин нима қилишларини билар эди. Чунки Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло бўлган нарсани, бўладиган нарсани, бўлмаган нарса агар бўлганида қандай бўлишини биладир.

Аллоҳ таолонинг қуйидаги оятлари бунга далилдир:

قُفُّ قُ طُ طُ طُ طُ >

«У сизларни яратган Зотдир. Бас, сиздан кофир бор ва сиздан мўмин бор. Аллоҳ нима амал қилаётганингизни ўта кўриб турувчидир»

(Тағобун сураси, 2-оят).

عَنْهُ هُوَ الْمَالِعَادُ وَارْدُ وَاوَلُو

«Агар (бу дунёга) қайтарилсалар ҳам, ўзлари ман қилинган нарсага қайтурлар» (Анъом сураси, 28-оят).

Аллоҳ таоло у(кофир ва мушрик)ларни дунёга иккинчи марта қайтармайди. Лекин, шу билан бирга, агар ортга қайтарилсалар, яна аввалги куфрларига қайтишларини билади.

«Ақийдатут Таҳовия шарҳининг талхийси» китобидан

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7619-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.